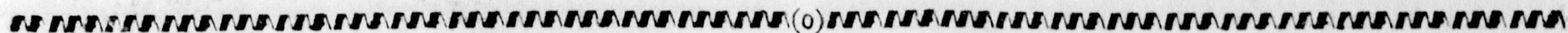

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Kedden, Augusztus' 12dikén, 1823.

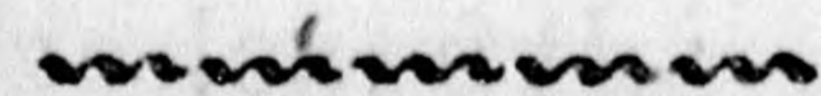

Spanyol Ország.

Barrio-Planoból ezt írják Júl. 19d.: 1000 — 1200 Constitutiósok kironatanak tegnap Pamplonából, 's a' Navarrai osztály által megszállott állások felé tartottak, de a' melly hozzánk vonúlt-viszsa. Marquis Tressan a' 3d könnyű Regiment' Oberstere azonnal megtevé a' szükséges rendelkezéseket, hogy az ellenséget ezen merészségéért meglakoltassa. Derék Regimentjének nyolcz Compániáját hadi rendbe állítván, puskákból a' tüzelés elkezdődött. A' Pamplonai katonák, mind a' mellett is hogy a' bástyákról való tüzelés által védelmeztettek, az erősségbe vissza szorítottak. Részünkről egy ember sem esett-el, hanem 25 — 30 sebet kapott.

Axból írják Júl. 22d. hogy Seo d' Urgel alatt három napig tartott folytában a' viadal. Júl. 18d. kezdődött az ütközet a' kirontott Constitutiósok és Romagosa 's a' Francziák között. Mind két fél nagy elkeseredéssel harczolt. Oberster Vidal, ki az előtt való nap jött Puycerdából az ostromló-sereg' segítségére, elveszté egyik lábát, Hadnagy Roussel 's egy Strázsamester a' csata helyén maradának, 's más három franczia Tisztek terhes sebet kaptak. Az ellenség' részéről 12 vagy 14 ember esett-el, 's sebesei számosak. — Júl. 19d. másodszer rontott-ki az őrizet-sereg. Ekkor a' tüzelés éjjeli tíz óráig tartott. A' Constitutiósok elégeték az Urgeli Káptalanhoz tartozó Baychaderai malmot; a' Szövetségesek viszont a'

város és az erősség közt lévő gabonát tevék semmivé, hogy az ostromlottak hasznát ne vehetnék. Ugyan az nap Enseréalnál az Andorrai szoros-út mellett esett egy ütközet. Roy. Oberster Planolit, ki Targaronnának neveztetik, 's az ostromló-seregek ezen részen fekvő osztályát vezérli, egy puska-lövésnyire várá-bé a' Constitutiósokat a' falu alatt. Az első reájoktüzeléssel öt embert terített földre közülök a' Laredo Regimentből, és sokakat megsebesített. Mind ezen viadalok után, veszteséggel veretett-viszsa az ellenség. Az őrizet ezen kironttásokat, a' mint hallik a' végből tevé, hogy egy 40 terhordó állatokból álló szállítást mentessen-meg, melly Balestából küldetett, de elfogattatott. Mondják, hogy fára is akart volna még szert tenni az őrizet, fejszéssel jöven a' seregeknek nagy része. Júl. 20d. 20.000 töltség küldetett Puycerdából Urgelbe. Egy franczia Seb-orvos is rendeltetett Puycerdából az ostromló-sereghez. Ugyan azon nap a' Cardona alatt lévő seregekből két Bata-liont is vártak, mellyeknek sietve kelle Urgel felé indulni.

A' közelébbi levelünkben említett Corunnai ütközetről ugyan onnan Júl. 16d. indult levélnek következő kivonását közli az anglus Courier Júl. 25d.:

„Olly tudósítás érkezőn, hogy egy 8 — 10 000 emberből álló franczia sereg közelget a' város felé, annak védelmezésére azonnal rendelkezések tétettek. Az 1500 reguláris seregekből, néhány Militziából,

eles számú önnvállalkozottakból, és különböző idegenekből, leginkább pedig anglus Tisztekből álló őrizet, erős állást foglalt közel a városához, hogy az ellenség előhaladását megakadályoztathassa. Ezen őrizet-sereg között valának Sir Robert Wilson, 's Oberster Light is, kiknek a seregek formálása 's gyakorlása körül tett iparkodásaik, ezen helyen igen fogatosok és nevezetesek levének. Ezt az egyesült erőt Gen. Quiroga vezérelte, 's Júl. 15d. sokkal nagyobb erővel 's hirtelen tamadák azt meg a Francziák, 's a két fél között igen kétséges és kemény viadal kerekedett. De a Francziáknak sokkal nagyobb száma miatt, nem állhának húzamos ideig helyt a Spanyolok, 's kénytelenek levének visszavonulni az erősségbe, a legjobb rendben vívén végbe hátrálásokat. Szinte a Batteriák behatásáig üzvéni őket a Francziák, azoknak tüzelések által, veszteségek nevezetes leve. Ezen csatában Sir Robert Wilson czombjában sebet kapott, melly tüstént békítettvén, már ma jobban van, 's a seb koránt sem olly veszedelmes, hogy miatta a helynek védelmezésében munkás részt ne vehetne. Oberster Light is, ki Gen. Wilson körül Adjutánsi szolgálatot teve, ugyan ezen csatában hasonlóul nehéz sebet kapott, még pedig a mint halljuk két helyt; de ő is jobban van, hanem az ütközetben nem vehet részt. Visszavonulván a Spanyolok, az ellenség a város felé nyomult előre, 's erősen hozzá kezdett az ágyúzáshoz, melly még most is tart, 's az őrizet-sereg részéről visszazonoztatik; különben még is csak tartunk tőle, hogy igen feles számok miatt, a Francziák lehetnek utóljára is győzedelmesek. Eddig ugyan sokat vesztek, 's ha a tudósításoknak hitelt adhatunk, 3 — 400 esett-el 's 500 sebesegett-meg közülök. A Spanyolok részéről nem nagy a veszteség; Tisztjeik na-

gyon kitevék magokat a veszedelemnek 's sokan sebbe estek. A lakosok közül sokan eleveztek Angliába 's egyéb helyekre. Midőn ezeket írom (estveli 9 órakor), egyre nevedő erővel tart mind két részről az ágyúzás, 's a városban igen nagy zűrzavar uralkodik."

Napi-jelentés.

Gen. Lieut. Gróf Bourk, utóbbi Galiciái hadi munkálódásairól, Ő kir. Herczegségének, a következő tudósítást küldé-bé: Lügóból Júl. 13d. elindulván, az nap Quiritzbe foglalt állást, 's Júl. 14d. Betanzósba ment, hol előljáró-serege Quirogának egyik Adjutánsát néhány katonákkal egyetemben elfogta. Júl. 15d. reggeli 3 órakor Corunna felé indult, hanem előbb a Burgói hidat kelle helyre állítania; melly körül a munka olly hirtelenséggel végrehajtatott, hogy még dél előtt mind általtakaródtak a seregek. Egy órakor ezek az ellenség szélső-vígyázóira bukkantak. A helyet fedező dombokat az ellenség megszállotta, magát körülsánczolta 's ágyúkkal is megerősítette. A megtámadás azonnal megeseett, 's bár reánk nézve a hely alkalmatlan vala, még is a legmeredekebb kősziklákat is megmászák katonáink, 's a 7d. könnyű Gyalog-Regement Gen. Laroche-Jaquelin vezérlése alatt, bajonétal vevé-meg a sánczokat. A minden állásaiból kiszorított ellenség csakhamar a város falai közé zárkozott, 's mind a mellett is, hogy a Batteriák tüzelése meszsére terjedett 's 500-nál több ágyúlövéseket tett, délutáni négy órára a város tökéletesen körülkerítettett a száraz felől. (Következnek a Tisztek magasztalásai.)

Jelenti továbbá Gen. Bourk Ő kir. Herczegségének, hogy minden kemény ellentállás mellett is, nem megy többre vesztesége 60 embernél, kik részint el-

hüllottak, részint megsebesítettek. Az ellenség sokat vesztett, 's sánczaikon három ágyút, számos hadi eszközökkel rakott szekereket, sok puskaport és golyóbist foglalank-el.

Míg Gen. Bourk Corunna felé ment, addig Gen. Huber Ferrolba, Gen. Morillo pedig St. Jagóba mentek. Utóbbi itten igen közel esett a' Palarea' seregeihez.

Gen. Gróf Molitor elfoglalván Lorcát, minekutána Murciában is megtette volna rendeléseit a' Carthagénai őrizetnek zabolán tartása iránt, 's e' végre ottan egy gyalog és egy Dragonyos Bataliont hátrahagyott vona, a' Ballesteros Armadája ellen intézte mozgásait, maga mellé vévén a' Loverdo osztályát, a' St. Chamans és Pelleport Brigadáját, 's Gen. Domonak Dragonyos osztályát. A' Gen. Loverdo előjáró-csapatja Júl. 12d. Lorcába megérkezett, 's puska- lövésekkel fogadtatott; és a' maga védelmezésére elszánt ellenség minden ajánlásokat megvetett. A' várost odahagyván, visszavonult az erősségbe, melly igen magas és meredek kősziklán fekszik, 's háromszoros bástyái miatt igen bajos hozzá jutni; mellyhez járul még az, hogy a' helyet számos Batteriák védelmezik, mellyek a' várost 's a' szomszéd utakat mindenfelől fedezik. A' falak és a' felemelkedett bástyák 70 lábnyi magasságúak, 's a' védelmező-eszközök annyira egybe vannak vonva, hogy az erősség' birtokát kevés őrizet is megtarthatja. De benne 600 válogatott ember feküdt, 18 ágyúval és nagy számú hadikészületekkel, 's a' Kormányzó nagy tisztelője vala Ballesterosnak. Gen. Molitor nem is gondolkozhatott azon, hogy az erősség' ostromlásához kezdjen, 's azt végzé-el magában, hogy azt olly ügyes cselekedet által vegye-meg, mellyhez foghatót a' hadakozások' évkönyvei keveset mutathatnak.

Gen. Bonnemain, az előjáró-csapat' vezére, mihelyt Lorca alá érkezett, azonnal körülvette Lovassággal a' várost 's egész Júl. 12dikét abban töltötte, miként lehetne az erősséghez jutni. Éjjeli tíz óraker minden kedvező helyeket elfoglaltatott a' 4d. könnyű Regementtel, míg a' magokat hozzánk csatolt mezei nép a' szomszéd dombokon fogott helyet.

Észrevévén Júl. 15d. az ellenség, hogy a' falukat 's szomszéd dombokat elfoglaltuk, felénk intézte Pattantyússágának 's Gyalogságának tüzelését, mellyet seregeink „Eljen a' Király!“ kiáltozás közben visszazonozának, 's az erősségbeli Pattantyússágban tetemes kárt tettek. Ezen csaknem öt óráig tartó viadal közben számos ostromlajtorják hozzattak-elő 's a' gyengébb pontok fenyegettettek. Az ellenség' szeme láttára esvén mind ezen készülétek, 's a' harc' tüze is mind egyre nevedvén, az őrizet zavarba kezdte jönni; mellyet az erősségnek egyetlen egy bójárása előtt felállított Karabélyos Compániák hasznokra fordítván, ostromlépésekben nyomultak a' kősziklák megé, 's a' helynek minden akadályai 's a' mindenkor nevedő tüzelés mellett is, eljutának az első sorompóhoz, mellyet egy Sappeur bétaszított. A' megfélemlített ellenség a' felvonóhid megett állott hadi rendbe, de a' Karabélyosok ezt is lerántották. Ekkor új seregek menének segítségére, 's a' megfutamodásra kényszerített ellenség a' legfelső sánczfalak között keresett menedéket, hol capitulálni kíván; melly kívánsága élete' kíméllese mellett meg is adatik. Ezen nevezetes ütközet' fogantjai: 35 fogoly Tiszt; 530 Al-tiszt, Közember és Pattantyús; egy zászló 18 ágyú, 1200 fegyver és számos hadi eszközök. Az ellenség' részéről 8 eber esett-el, kik között 2 Tiszt van, 20 sebet kapott; részünkről 3 Tiszt, 36 Altiszt és Közember sebesedett-meg, 's

egy Tiszt és 3 Közlegény dicsőséges halállal estek-el. (Következnek a' Generálisok', számos Tisztek' és Közemberek' s a' Karabélyosok' magasztalásai.)

Elegendő őrizetet hagyván Lorcában Gen. Molitor, Baza felé indult, hova ekkoráig meg kelle érkeznie.

Clouet, a' 19d. könnyű Regiment' Oberstere, ki időközben a' 2d. Tartaléksereg' Brigadáját vezérli, melly a' Santonába ment Schöffér Brigadájának felváltására rendeltetett Sz. Sebestyén alá, azt jelenti, hogy Júl. 15d. éjjeli 11 órakor két csapatban 600 ellenség rontott ki olly célból, hogy a' St. Martin nevezetű külső-várost leégesse. Ezen csapatoknak egyike hátranyomá egy 20 emberből álló vígyázatunkat, 's az erősség' szomszédjában lévő házakat meggyújtá; hanem a' 25d. Linea-Regementől egy Kapitány, Gaultier, egy válogatott emberekből álló Compánia' segítségével a' hátranyomottak' helyét csakhamar elfoglalván, a' tüzet eloltatta. Ugyan ekkor megtámadá a' 2d. csapat az ostromló-seregnék középpontját és bal szárnyát; hanem ennek meggátlására elégséges vala két válogatott legényekből álló Compánia, melly az ellenséget visszaverte. A' két óránál tovább tartott viadal alatt 30 hubiczát hányt 's számos ágyúlövéseket irányzott felénk az ellenség, de minden foganat nélkül. Mi semmit sem veszítettünk, midőn az ellenség' részéről hihetően sokan elhüllottak és megsebesedtek. (Fövetkeznek a' Tisztek' és Közemberek' magasztalásai.)

A' Madriti Fő Hadiszálláson, Júl. 22d.

Ő kir. Herczogsége' parancsolatjából:

Gróf Guilleminot, Major-Generális.

A' Moniteur következő telegraphusi jelentést közöl Madritből Júl. 26dikáról, melly Bayennébe Júl. 29d. estve érkezett:

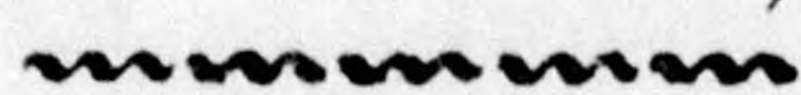
A' Major-Generális a' Hadi-Miniszter Ő Excjához:

„Gen. Huber Júl. 15d. Capitulationnál fogva elfoglalá Ferrolt. Ezen városban 2000 ember volt Sok éleséget találank ezen helyen 's mindenféle ágyúzóladikokat, mellyeknek Corunna ellen jó hasznokat vehetjük.“

Az Etoile így ír Puerto-Szanta-Mariából Júl. 18dikáról: „Egy spanyol Tiszt ki azon dícséretreméltó vakmerőségre vemedett, hogy Leon szigetéből úszás által szökött-meg, fontos tudósításokat közlött Gen. Bordesoulttal, mellyek a' dolgoknak rövid időn leendő kifejtődésével biztatnak, hanem egyszersmind az Angoulemi Herczegnek Cadix alatt való megjelenését kívánják.“ — Továbbá Madritből Júl. 25dikéről ezeket közli: „Fontos tudósítások érkezének Cadixból, de a' mellyeknek tartalmát még nem tudjuk. Ő kir. Herczogsége igen meglegedettnek látszik. Parancsolatok adattak, hogy mindenek készen tartsák magokat, hogy a' legelső jeladásra indulhassanak előre. Ő kir. Herczogsége, a' mint hallik, Júl. 28d. hagyja ide Madritot, 's Fő Hadiszállását Sevillába teszi-által. Oda érkezésével a' Molitor' serege alkalmasint egyesül a' Gen. Bordesoultéval. — Morillo' példáját számos Generálisok és minden rendű katonák követik. Ekkoráig egyesültek már a' Villacampa seregei a' mieinkel. — A' Portugalliai Király arra kérésére Ferdinánd Királyt, hogy két leányainak a' Don Carlos és Don Sebestyén Infansok' hitveseinek engedné-meg, hogy néhány hónapokra mennének Portugalliába a' sárga hideglelés veszedelmei ellen, mellyel az esztendőnek ezen része fenyegeti az embereket. A' pártosok erre imigy felelének: „A' Király megkérdezé Státus-tanácsát, 's ez olly vélekedéssel van, hogy a' kívánt engedelmet nem kell megadni.“

Esparaguerából, Martorell mellől így írnak Júl. 24d.: „Bizonyos tudósításaink érkeztek, mellyek szerint az ellenség hátrálásban foglalatoskodik. Milans, a' mint mondják, Tarragona felé közelgetett, a' hova, a' mint látszik, Manso bészárkozott. Lobera, Leridába akart menni. Tarragona' megerősítése rossz állapotban van. B. d' Eroles 2000 emberből álló spanyol sereggel Manresából Galatzba megyen.“

A' Cataloniából érkezett újabb hírek, fontos ütközet előljáró postáji, mellyek Júl. 28d. kelle történni. Lobera és Manso, Igualadánál egyesítik 9000 embereiket. Marschal Moncey Júl. 24d. Gen. Tromelin' Brigadájával 's 500 Lovassal ment el Martorellből, hogy az ellenséget előlről megtámadhassa, míg B. d' Eroles Manresából jövén, oldalt kerül neki osztályával. A' kimenetel nem kétséges. Donnadiou és Curial Generálisok a' Barcelonai őrizetet tartják szemmel.

Egy hajó, melly Corunnából Júl. 21d. indult 's Júl. 25d. érkezett Falmouthba azt a' hírt hozá, hogy ez a' hely még akkor a' Constitutiósok' birtokában volt.

Egy levél, melly Madritból Júl. 26d. indult, jelenti, hogy a' nagy Hadiszállás Júl. 28d. indul Sevilla felé. Továbbá, hogy Ballesteros, szoríttatván Gen. Molitor által, Jaenbe akart szökni, hanem Gen. Foissac-Latour ellene ment, 's visszavonulásra kényszerítette. Ballesteros' helyheztetése még veszedelmesebbé leszen, minthogy Gen. Molitornak Júl. 24d. Grenadában meg kelle érkeznie.

Gen. Gróf Guilleminot, a' spanyol Regenségtől Szent Ferdinand Rendének Nagy-keresztjével tiszteltetett-meg.

Puerto-Szanta-Mariából Júl. 19d. indult levelek azt írják, hogy Cadixban ollyforma mozgás üt-ki magát a' nép között, mellynek ekkoráig sem közelébbi

környülállásait, sem foganatját nem tudhatni; 's csupán annyi bizonyos hogy a' Király 's familiája frissen vannak, 's még most is a' vámszedő-háznál laknak.

Portugallia és Brasilia.

Lisbonából Júl. 17dikéig terjedő tudósítások érkezének Londonba. Azon Junta, melly a' Constitutio' plánumát fogja bényújtani a' Királynak, Júl. 7dik tartotta első ülését, mellyet Gróf Palmella, mint előlülő, egy beszéddel nyitott-meg. Ugyan ez a' Miniszter egy kerülő-levelet bocsátott a' külső Követekhez, mellyben Ő Felségének határozását adja tudtokra a' Sevillai Corteseknek azon istentelen cselekedetekre nézve mellyet a' Király' személyén elkövetének, és a' melly ezen kerülő-beszéd' szavai szerint, példa nélkül való. Don Manuel Maria d' Aquilérnak, az úgynevezett Cortesek' Követének jelenteti egyszersmind, hogy személyeben többé nem ismerhet diplomaticai characteret Ő leghívebb Felsége; megengedi mindazáltal, hogy mint magános személy Lisbonában maradhasson. — Egy Júl. 20d. Decretumnak következésében a' tartományokbeli Kormányzóknak meg kell esketni az alattok lévő Katona-tiszteket, hogy semmi titkos társasághoz nem tartoznak.

Francia Ország.

A' la Malonine fregát elfogta a' Minerva nevű spanyol hajót Lorientben Júl. 22d. Ez a' hajó francia kadi foglyokat, a' Corteseknek egy tagját 's a' mint mondják, a' Quiroga feleségét vitte volna Corunnából Plymouthba.

Azt mondják hogy a' Constitutionnel nevű Ujságnak Júl. 22diki száma azért tétetett volna zár alá, mivel egy czikkelyében azt közlé, hogy Francia

Országban álorczás idegen seregek járnak apró csapatonként fel's alá.

A' legtöbb Olvasókkal bíró Párizsi Ujság levelekből, egyiknek felszamítása szerint, következő számmal nyomtattnak naponként: a' Moniteurből 3 — 4000; a' Journal des Debatsból 11000; a' Journal de Parisból 8000; a' Courier francaisból 5000; a' Quatidiennéből 3500; a' Drapeau blancból 3500; a' Journal du Commerceból 4000; a' Gazette de Franceból 2200; az Oriflamméból 560; a' Constitutionnelből 17 — 18000; a' Pilote és Etoile két estveli-levelekből öszveséggel 4000. Minden nap adja leveleit mindenik.

Pápa Státusai.

A' Diario di Róma így tudósít a' szent Atya' állapotjáról Júl. 30d.: „Örömmel jelentjük, hogy a' szent Atya néhány napok olta szemlátomást jobban van. Harmad nap olta tökéletesen megszabadult azon csekély hidegleléstől is, melly az előttvaló napokban jelengeté magát körülötte; 's a' csonttörés' orvoslása szerencsésen megy.

Olasz Ország.

Florenziai tudósításoknál fogva, Ő Felsége a' két Sicziliák' Királya, Státusaiba való visszamentében, Júl. 26d. este szerencsésen megérkezett az említett Fő-városba. Ő Cs. K. Fő Herczégse a' Nagy-Herczeg, Familiájával együtt a' Cafaggioloi Villáig kocsizott Ő Felsége elébe, hol együtt ebédlének. A' Floridai Herczegné Júl. 28d. érkezett meg Florenziába.

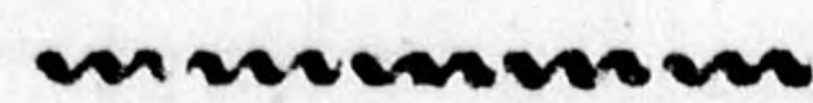
Tyrolisi.

A' Tyrolisi Ujság a' Koronaörökös

Ő Cs. K. Fő Herczégseének Brixenbe és Loizenbe lett szerencsés megérkezését jelenti, és hogy a' lakosok mennyire örvendezének ezen alkalmatossággal. Boizenbe Júl. 29d. jött meg Ő Cs. K. Fő Herczégse, 's 31dikéig mulatott, 's megnézegetvén a' városnak és a' szép környéknek nevezetességeit, az utóbb említett napon Kaiternen és Neumarkon keresztül, Trient felé útnak indult.

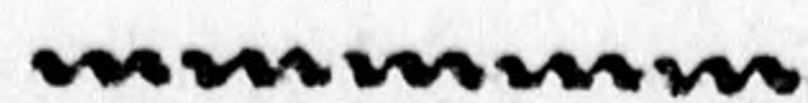
Giliczia és Lodoméria.

Ferencz Károly Ő Cs. Kir. Fő Herczégse, Júl. 28d. délelőtti tíz órakor elhagyá Lemberg Fő-városát, 's Galicziának keleti részébe tovább folytatá útját. Sok szegényeknek és szerencsétleneknek áldásai, kiknek Ő Cs. K. Fő Herczégse gazdag segedelmet nyújtott, 's mind azoknak szíves kívánságai, kiknek szerencsések vala tanújinak lenni Ő Cs. Kir. Fő Herczégse' jóakaró és emberszerető indulatainak, követik Ő Cs. K. Fő-Herczégset további utazásában, 's itten mulatásának szép emlékezetei, 's azon mély tiszteletnek belső érzései, mellyek az annyi sok millió lelkeket boldogító Uralkodó-Ház' ezen felséges Tagja iránt a' Fő-város minden lakosainak szíveiket elfoglalák, soha ki nem fognak aludni.

Aug. 11d. a' Státus-papirósainak közép-árrok:

Státus Kötelező levele 5 pCtmal Conv. P. 81 1/2; Ugyan az 2 1/2 pCtmal —; Sorsvonásos Költsön 1820-ról C. P.; — Ugyan az 1821ről 100 f. C. P. —; Bizonyítás 1821d. Költsönről 100 f. C. P. — Bécs Városi Bankó Obligatiók 2 1/2 pCtmal 37 1/2; 100 for. C. P. 249 7/8 for. V. Czban. 1 Bank-Actia 923 for. C. P. Cs. Arany —

Magyar Ország.

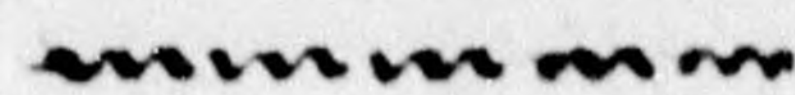
Cs. K. Fő Herczeg József Országunk' Nádor-Ispánja, felséges Hitvesével 's fő-hercegi Magzataival együtt, a' Szliácsi feredőkből f. h. 3d. szerencsésen visszaérkezett Budára 's f. h. 6d. Al-Csúthi Uradalmába ment.

Ferdinánd Ő K. Fő Herczagsége az Ország' Fő Hadi Kormányzója, a' felső részeken tett katonai szemlélődő útjából, f. h. elsőjén Budára szerencsésen megérkezett.

Pesten f. h. 4d. három órakor virradóra, a' Duna mellett a' hídon túl egy háznak istállójánál tűz támadott, melly a' szomszéd házba belekapván, a' többiekre nézve is veszedelmesnek láttatott lenni. Ő Cs. K. Fő Herczagségek, a' Nádor-Ispán és a' Fő Hadi Kormányzó tüstént a' tűznél termettek, 's az oltó eszközöket olly bölesen elintézték 's a' körülle forgódókat annyira serkentették, hogy csupán egy ház égett-meg. Az óltásban különösen kimutató magát a' Cs. K. Ratonaság.

Komlósról, a' Bánátból így írnak Júl. 29d.: A' jelenvaló hév nyáron sok helyeken tehetett károkat a' jégeső; de e' részben alig ha ért nagyobb csapás valamelly tájékat, mint itten a' miénket éré. Négy ízben ment-keresztül rajtunk a' csapás. Az első Jún. 14d. csupán a' Komlósi, Ns. Sz. Miklósi és Csanádi vetéseken ment-keresztül. A' 2d. Júl. 4d. felette pusztító volt 's számos helységekre kihatott, 's a' mint beszélik Gyoroktól egész Erdélyig terjedett. A' jégdarabok általjában véve galambtojásnyi nagyságúak valának, 's elpusztíták a' vetéseket, szőlőket és gyümölcsfákat, 's sok helyt az apró marhát is agyon verdesték. A' 3d. és 4d. Júl. 27d. és az azt követő éjjel ért bennünket. Ez nagy forgószéllel 's dörgéssel jött, 's az Ő Bessenovai toronyba

lecsapott a' mennykő. A' mit az előbbeni két csapás meghagyott, tökéletesen semmivé tévé ezen két utóbbi, 's egészen megfosztá a' föld' népét az aratásnak és szüretnek gazdag reménységétől.

Elegyes Dolgok.

Szüretelési Készületek.

I. Bor' forrását illető Készület. — Ennek ismertetését közlöttük az 1822. I. Félesztendei M. Kurir' LI-dik Számjában a' 415 és 416d. lapokon; bővebb leírását 's hasznait pedig ugyancsak az 1822. II. Féleszt XIV Szám' 105—108 lapjain. Most, minekutána a' mult esztendei szüret' alkalmatosságával a' Készület próbára tétetett volna, annak Cs. K. Privilegiummal bíró alábbírt Feltalálója a' következőekben kívánja azt a' szőlős és borus gazdáknak ujólag is ajánlani:

Szerencsés foganattal használtatván a' Monarchiának több részeiben a' jelentett Készület, azt annak Készítője most már annál bátrabban meri ajánlani. Mindenfelől vett tudósításai ugyan is egyeznek abban, hogy az ezen Készület segítségével készített bor sokkal erősebb ízletesebb, tisztább 's ennél fogva hamarébb iható és eladható, 's több is mint a' melly közönséges módon készítették. A' kettő közt való különbségnek szoros meghatározhatása végett, Báró Jacquin Úr a' Bécsi Universitátnál a' Chemiának és Botanikának rendes Professora, Ausztriai természettel tett próbát destillatio által, 's azt tapasztalta, hogy az ezen Készületnél fogva forrott, ugyan azon szőlőnek a' borában, egy ötödrészszel több erő van, mint a' közönséges módon forrottban. 'S már ez maga eléggé mutatja a' megrekesztett forrásnak hasznait, és hogy a' Készületnek, ha ugyan vele helyesen bánunk, mindenütt ugyan azon foganatjának

kelletik lenni. A' hol pedig a' próba nem egészen felelt meg a' várakozásnak, ott a' Készülettel bánók abban hibáztak, hogy a' hűtőedény' alján lévő csapfordítót szüntelen ki- 's be forgatták, 's általa a' forrást akadályoztatták. Ennek eltávolztatása végett, az újabb Készületekben nincsen többé meg a' csapfordító, minthogy a' szénsavanyt vezető cső, úgy is eléggé megmutatja a' forrás' állapotját.

A' Készület különben igen együgyű, akárki bánhat vele, 's mindenféle szüretelés' módjaihoz alkalmaztatható. Egy tölcsernél fogva kell a' hordó' szájára tenni, 's gipszel, mészszel avagy agyaggal oda tapasztani, hogy semmi levegő hozzá ne férhessen. Fel lévén már téve a' Készület, a' hűtőedényt meg kell tölteni vízzel. Hanem a' forrás ideje alatt szükséges, hogy a' víz minél többször felfrissítsék, a' mikor a' sisakfedélnek felső részét, valami borostával meg kell dörzsölni, 's letisztítani róla a' salakot, melly különben a' víz hívesítő erejét gátolhatná. Elvégződven a' forrás' 20 vagy 30 nap múlva, mentül tovább fennhagyatik még a' Készület a' hordón, annál jobb a' borra nézve. Minekelőtte pedig még használtatnék a' Készület, ki kell mosni meleg vízzel, és gondosan meg kell törölnögetni, 's ugyan ezt cselekedvén hasznavétele után is, 's szárazon tételvén-el, számos esztendőig lehet hasznát venni.

Ezen Készületnek szabott ára nagyságától függ: 6 akós hordó a való 20 ft; 12 akóra 35 ft; 20 ra 45 ft; 30 ra 65 ft; 40 re 85 ft; 50 re 105 ft; 60 ra 115 ft; 100 ra 180 ft; 150 re 240 ft. V. Cz — (Nem engedvén itten a' hely a' Készülettel való bánásnak 's annak nagy hasznának bő leírását, ezekre nézve a' fel-

júl is említett 1822. II. Féleszt. M. Kurír XIVd. Számjának 105 — 108 lapjaira útasitjuk újobban Olvasóinkat)

II. Geréz d fosztó Készület. Ez, mellynek készítésére hasonlóképen kirekesztő Cs. K. Privilegiummal bír az alábbírt feltaláló, faból van, hanem erős, 's olly alkalmas és hasznos, hogy vele egy ember egy gyermekkel együtt, naponként 150 akó mustot készíthet-el. Ezen Készület' segítségével a' szőlő-szemek elválasztatnak csutkáiktól vagy száraiktól, 's a' Készület alatt lévő edénybe hullanak, midőn a' csutkák, a' Készület' hátulsó részén egy tömlőnél fogva, más edénybe takaríttatnak. Az ilyen szőlő-szemekből nyomott bor már természetesen kedvesebb ízűvé leszen, nem lévén benne többé az a' fanyarság, mellyet különben a' csutkákból veszen. Azonban szaporodik is általa a' must, bátrabban nyomattathatván az ki a' parázs szemekből. — Ezen Készületnek hasznai, mellyet a' bor termesztők régolta óhajtottak, sokkal szembetűnőbbek, minthogy a' Készületet hosszasan kellene ajánlani; melly hogy a' célnak valósággal meg is felel, arról alólírt számos bizonyág-levelekei mutathat. A' Készület jó gond alatt számos esztendőig eltart; az árra 150 ft. V. Czban.

Mind ezen két rendbeli Készületeket meg lehet rendelni alólírtnál. Hanem a' vevők' könnyebbségére találtatnak még: Egerben Martin Úrnál; Bollyon Baranya Vármegyében Kern Úrnak a' Gróf Batthyáni Uradalma' Directoránál; Medgyesen Erdélyben Biedersfeldi Binder Senátor Úrnál.

Bécs, Júl. 25d. 1823.

Hummel Károly,
a' Diána-ferdő' Köz-birtokosa.